

GLOBALISERING, FUNDAMENTALISME OG MAKSIMALISME

Globalisering handler om, at verden på én gang er blevet større (fordi vi er opmærksomme på ting, som sker meget langt væk) og samtidig mindre (fordi vi påvirkes af begivenheder, som sker meget langt væk, hvor vi før kun blev påvirket af begivenheder, som skete tæt på).

Globalisering medfører et fornyet fokus på værdier og religion pga. en voldsom stigning i kulturelle udvekslinger på verdensplan. Det medfører, at religiøse mennesker verden over er nødt til at forholde sig til, at deres religion er én ud af mange. Ifølge Peter Beyer ¹⁸ (f. 1949) har alle religioner konfronteret med globaliseringen reelt to muligheder: At isolere sig eller aktivt at indgå i den nye verdensorden. Nogle religioner fremhæver deres tilknytning til det lokale eller nationale og stiller sig stærkt kritiske til alt, der ikke er lokalt eller nationalt. Andre igen ser det globale som en mulighed og forsøger at sprede sig til hele verden. Begge indgangsvinkler har dog det til fælles, at de er en reaktion på globaliseringen. Om man kan lide den eller ej, er man nødt til at reagere på den.

Et eksempel på religioner, som afviser det globale, er maksimalistiske ¹⁹ bevægelser. Mange maksimalistiske bevægelser arbejder aktivt på at ændre samfundet gennem politisk handling. De finder det umuligt at gå på kompromis med deres religion og vil derfor gøre religion til selve samfundets styreform. Hvor sekularisering fjerner religion fra politik, ønsker maksimalister det stik modsatte. Man kan derfor sige, at maksimalisme er en modreaktion til sekularisering såvel som globalisering.

En protestantisk kvinde holder det engelsk flag foran et bål i Belfast, Nordirland. Nordirlands protestanter gennemfører hvert år en march til minde om slaget ved Boyne, der markerer den protestantiske kong William af Oranges sejr over den katolske kong James II i 1690. Marchen har gentagne gange ført til voldsomme sammenstød mellem Irlands protestanter og katolikker.

39

Er karikaturtegningerne af Muhammed fra 2005 i Jyllands-Posten og de muslimske protester fra året efter et eksempel på globalisering eller på fundamentalisme? Eller er fundamentalisme netop et udtryk for globalisering?

11

FUNDAMENTALISME, MAKSIMALISME OG MINIMALISME

Fundamentalisme ²⁰ er et begreb, som opstod i Amerika i begyndelsen af 1800-tallet. Betegnelsen blev brugt af kristne grupper, der ville tilbage til „det fundamentale“. Med dette mente de, at samfundet skulle indrettes efter en bogstavelig tolkning af Bibelen. Konservativt familieværdier skulle fremmes, og børn skulle ikke undervises i darwinistisk udviklingslære. Fundamentalistiske grupper er stadigvæk udbredte i USA. Begrebet bruges dog ofte i dag som betegnelse for (yderligtgående) islamistiske grupper og har fået en nedsættende betydning. Religionsfagligt giver det derfor bedre mening at bruge Bruce Lincolns ²¹ (f. 1948) begreb om 'maksimalisme' og 'minimalisme'. Maksimalistisk religion beskriver grupper og individer, som ønsker, at religion skal være bestemmende for alle sfærer af samfundet og afgørende for alle handlinger. Religiøs minimalisme ²² indebærer en opfattelse af, at religion er individuel, privatiseret og kan vælges til og fra.

Maksimalisme findes i mange religioner, fx kristendom, islam, jødedom og hinduisme. Fælles for maksimalister er, at de ikke opfatter religion og politik som adskilte sfærer, og at de forsøger at leve hele deres liv, fra morgen til aften, ifølge de religiøse forskrifter.